

Hizmet alımından vazgeçilmesi halinde KDV düzeltmesinin ne şekilde olacağı ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-2346
Tarih	08.10.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[229-2012/VUK-1- . . .]-2346

08/10/2014

Konu : Hizmet alımından vazgeçilmesi halinde KDV düzeltmesinin ne şekilde olacağı ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; kurumunuzun web adresi üzerinden üye kullanıcılarınıza yurt içi ve yurt dışındaki anlaşmalı otel/tur operatörlerinden konaklama/tur satın almalarının sağlandığı, yapılan satış bedellerinin sanal POS cihazları ile tahsil edildiği ve söz konusu bedellerin satın alınan hizmet verilinceye kadar avans hesaplarında takip edildiği, erken rezervasyon uygulamasının olduğu durumlarda yapılan tahsilat ve hizmet ifası arasında uzun bekleme sürelerinin doğduğu, uygulanmakta olan sistemde nihai tüketici için düzenlenmesi gereken faturanın ... tarafından düzenlendiği, nihai faturaya konu hizmetin bedeli otelden başlamak üzere varsa acenteyi de kapsayacak şekilde yukarı yönlü bir zincir içinde fatura edildiği, nihai tüketici misafirin oteli terk etmesiyle başlayan bu sürecin KDV beyannamesi verilinceye kadar geçen süre içinde fazla iş yükü oluşturduğu, buna istinaden tahsilatla eş

zamanlı olarak fatura düzenlenmesinin ve KDV'nin önceden beyan edilmesinin düşünüldüğü,

Diğer taraftan; hizmet satın alan üye kullanıcılarınızın hizmet alımından vazgeçmesi veya hizmet alımı süresi içerisinde verilen hizmetten memnun olunmadığı gerekçesi ile konaklama yerinden erken ayrılması halinde önceden tahsil edilen tutara ilişkin KDV düzeltmesinin ne şekilde yerine getirileceği hususunda tereddütlerin yaşandığı, web sitesi kullanıcılarının Türkiye'nin çok farklı yerlerinde olmaları nedeniyle Vergi Usul Kanununda düzenlenen imza şartının e-ticarete konu iade veya iptallerde yerine getirilmesinin mümkün olmadığı, internet üzerinden satışı yapılan hizmetlere ait iade veya iptal işlemlerinde düzenlenmesi gerekli gider pusulasının fiziki imkansızlıktan dolayı Vergi Usul Kanununda yer alan imza şartı dışındaki unsurları içerecek şekilde düzenlenmesinin ve bu belgeye istinaden hasılat ve KDV düzeltme işlemlerinin yapılıp yapılamayacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

I- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN;

KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyetleri çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu;

-10/a maddesinde, malın teslimi veya hizmetin yapılmasıyla; (10/b) maddesinde, malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi halinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesiyle; (10/c) maddesinde, kısım kısım mal teslimi veya hizmet yapılması mutad olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde, her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılmasıyla; vergiyi doğuran olayın meydana geleceği,

-35 inci maddesinde, malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellefin bunlar için borçlandığı vergiyi; bu işlemlere muhatap olan mükellefin ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulduğu dönem içinde düzeltereği, Şu kadar ki, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesinin şart olduğu

hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, konuya ilişkin açıklamalara Mülga 54 Seri No'lu KDV Genel Tebliği ile 26/04/2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01/05/2014 tarihinde yürürlüğe giren KDV Genel Uygulama Tebliğinde yer verilmiştir.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin I/B bölümü "11.Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Kapsamında Satışlar" başlıklı alt bölümünde;

"...4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun kapsamında, ödenen KDV'nin iadesi konusunda aşağıdaki şekilde işlem yapılır.

Tüketiciler tarafından malların iade edilip bedellerinin geri verilmesinin istendiği durumlarda, satıcı tarafından ödenen bedellerin KDV dahil tutarları tüketiciye iade edilir. Satıcılar işlemlerinin düzeltilmesi için iade edilen mal nedeniyle gider makbuzu düzenler ve tüketiciden iade edilen mala ait fatura ve benzeri belgeyi bu makbuz ekinde geri alırlar. Gider makbuzunda iade edilen malın KDV'si satış bedelinden ayrı gösterilir ve bu miktar indirim konusu yapılmak suretiyle işlem düzeltilir.

İade edilen mala ait fatura veya benzeri belgenin fiili imkânsızlıklar nedeniyle ibraz edilemediği durumlarda, aynı şekilde üzerine alış belgesinin ibraz edilemediği açıkça belirtilmek suretiyle gider makbuzu düzenlenmesi mümkündür.

İade edilen malın yerine aynı veya başka bir malın verildiği durumlarda ise, satıcı tarafından yukarıda sözü edilen işlemlerin yanı sıra bu defa verilen yeni mal için fatura ve benzeri belge düzenleneceği tabiidir. Dolayısıyla iade edilen malların yerine verilen yeni malların değerleri dikkate alınarak belge düzenleneceğinden, iade edilen mallar ile yeni verilen mallar arasında değer farkının olup olmaması düzeltme işlemini etkilemez." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, kurumunuz tarafından internet üzerinden satışı yapılan konaklama ve tur satın alma hizmetlerine ilişkin verilecek hizmet ifasından önce fatura düzenlenmiş olması nedeniyle vergiyi doğuran olay meydana geleceğinden, faturada gösterilen ve kayıtlara intikal ettirilen hesaplanan KDV'nin genel hükümler çerçevesinde beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir.

Ancak, müşterilerin hizmet alımından vazgeçmesi ve öncesinde fatura düzenlenerek tahsil edilen hizmet bedelinin henüz gerçekleştirilmeyen hizmet nedeniyle müşteriye iade edilmesi durumunda ise alımından vazgeçilen ve henüz gerçekleştirilmeyen hizmetle ilgili olarak, alıcıya ödenen hizmet bedeline ilişkin olarak ilgili vesikalarda gösterilen KDV tutarının ait olduğu dönemde indirim konusu yapılması mümkündür.

II- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN;

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinde, "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.",

- 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.",

- 231/5 inci maddesinde, "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azamî yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.",

- 234 üncü maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:

...Vergiden muaf esnafa;

Yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bir nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur.

Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir.

..." hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 385 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin "4 - Kapıdan veya Mesafeli Sözleşme Düzenlenerek Yapılan Satışlarda İade İşlemlerinde Belge Düzeni" başlıklı bölümünde, "4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanununun 8 inci maddesinde, işyeri, fuar, panayır gibi satış mekanları dışında önceden mutabakat olmaksızın tecrübe ve muayene koşullu satışlar kapıdan satış olarak tanımlanmıştır. Bu tür satışlarda tüketiciye yedi günlük tecrübe muayene süresi sonuna kadar malı kabul veya hiç bir gerekçe göstermeden reddetme hakkı tanınmıştır.

Kanunun 9/A maddesinde ise mesafeli sözleşmeler; yazılı, görsel, telefon ve elektronik ortamda veya diğer iletişim araçları kullanılarak ve tüketicilerle karşı karşıya gelinmeksizin yapılan ve malın veya hizmetin tüketiciye anında veya sonradan teslimi veya ifası kararlaştırılan sözleşmeler olarak tarif edilmiştir.

Vergi Usul Kanununun 234 üncü maddesi uyarınca, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura

hükmündedir.

54 seri No.lu Katma Değer Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde, tüketicilerin satın aldıkları mal veya hizmetlerin çeşitli nedenlerle geri verilerek bedelinin alınması veya başka bir mal veya hizmet ile değiştirilmesinin istenilmesi halinde bu işlemlerin gider pusulası düzenlenerek yapılması gerektiğine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Bundan böyle, sadece kapıdan ve mesafeli sözleşmeler düzenlenerek yapılan satışlara ilişkin iade işlemleri için Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden iade bölümünün yer alacağı bir faturanın düzenlenmesi ve en az iki örneğinin müşteriye malla beraber gönderilmesi uygun görülmüştür.

Söz konusu faturanın alt kısmına açılacak iade bölümünde;

- Malı iade edenin adı soyadı, adresi, imzası

- İade edilen mala ilişkin cins, miktar, birim fiyat ve tutar yer alacaktır.

Bu şekilde düzenlenen fatura malla beraber müşteriye gönderildiğinde müşteri malı iade etmek isterse iadeye ilişkin bölümü dolduracak ve iki örnek olan faturanın bir örneğini mal ile birlikte malı satana geri gönderecek, bir örneği kendinde kalacaktır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, mesafeli sözleşmeler kapsamında yapılan hizmet satışlarında satışa konu hizmet alımından vazgeçilmesi veya hizmet alımının yarıda kesilmesi durumunda mezkûr Genel Tebliğde tarif edilen ve iade bölümünü ihtiva eden bir faturanın düzenlenmesi ve en az iki örneğinin müşteriye gönderilmesi, söz konusu faturanın alt kısmına açılacak iade bölümünde hizmeti satın alan nihai tüketicinin adı soyadı, adresi, imzası ile alımından vazgeçilen hizmetin cins (konaklama-tur), miktar (süre), birim fiyat (günlük fiyat) ve tutar (toplam tutar) bilgilerinin yer alması; bu şekilde düzenlenen faturayı alan müşterinin, hizmet alımından vazgeçmesi veya hizmet alımını yarıda kesmesi halinde, faturanın iadeye ilişkin bölümünü doldurarak iki örnek olan faturanın bir örneğini kurumunuza geri göndermesi gerekmektedir.

Mesafeli sözleşmeler kapsamında yapılan hizmet satışlarında satışa konu hizmet alımından vazgeçilmesi veya hizmet alımının yarıda kesilmesi durumunda yukarıda açıklandığı üzere iade bölümünü ihtiva eden bir faturanın düzenlenmesi nedeniyle gider pusulası düzenlenmeyecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026